

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1982/65

Karar No : 1982/156

ÖZET :Siyasi bir parti ile ilişkisi görülen dernek üyelerinin,sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olarak işlediği suçlara ait davaların yer ve zaman koşulu aranmadan Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği/hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Namık Hakan Durhan ve Arkadaşları.

O L A Y :10.3.1978 günü saat 17.00 sıralarında,Malatya PTT binası önünde siyasi fikir münakaşasından doğan olay sırasında,sanıklardan Namık Hakan Durhan,Şerif Yıldız,Ali İhsan Pektaş,ve Zeynel Mehetoglu'nun; Hasan Yasin ve Mehmet Korkmaz'ı tabanca ile ateş ederek yaraladıkları,sonradan her iki maktûlün aldıkları yaralar sonucu öldükleri,öteki sanıklardan Münir Özkarademir'in,yedinde taşıdığı elde edilemeyen tabanca ile,öteki sanık Mehmet Uğurlu'nun ise silahsız olarak olaya katıldıkları,böylece sanıklar Namık Hakan Durhan,Şerif Ali İhsan ve Zeynel'in kasten adam öldürmek,6136 sayılı Yasa'ya aykırı davranmak,öteki sanık Münir'in 6136 sayılı Yasa'ya aykırı davranmak ve ölümlle biten kavgaya iştirak,diğer sanığın ise sadece ölümlle biten kavgaya katılmak suçunu işledikleri ileri sürülerek Malatya C. Savcılığı'na talepname ile kamu davası açılmıştır.

Malatya Sorgu Hâkimliği'nce yapılan ilk soruşturma sonunda;sanıkların siyasi fikir münakaşasından doğan toplumsal olay sırasında kasten adam öldürmek,6136 sayılı Yasa'ya aykırı davranmak ve ölümlle biten kavgaya iştirak etmek suçlarını işledikleri dosya mündere catından anlaşılmaqla,sanıklardan Namık Hakan,Şerif,Ali İhsan'ın eylemlerine uyan TCK.nun 448.,(iki kez) 463 ve 6136 sayılı Yasa'nın 13.,maddeleri,öteki sanıklar,Münir'in eylemine uyan TCK.nun464.,6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesi,diğer sanık Mehmet Uğurlu'nun TCK.nun 464. maddesi gereğince cezalandırılmaları için son soruşturmanın Malatya Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılıp,yapılmasına,yakalanamayan sanık Zeynel hakkındaki davanın tefrik edilerek muvakkaten tatiline karar vermiştir.

Malatya Ağır Ceza Mahkemesi,6.11.1978 gününde,1978/172-228 sayı ile;Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin 3.11.1978 günlü kararı ile,kamu güvenliği bakımından davanın Kayseri 2. Ağır Ceza Mahkemesi'ne nakledilmesi üzerine,dosyanın Kayseri 2. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmek üzere Malatya Savcılığı'na tevdiine karar vermiştir.

Kayseri 2. Ağır Ceza Mahkemesi,14.2.1979 gününde,1978/216-1979/14 sayı ile;Malatya ve bir kısım illerde sıkıyönetim ilân edilmesi ve sıkıyönetim ilân edilen illerde sıkıyönetim ilânına sebep olan suçlara ait davaların suç tarihine bakılmadan sıkıyönetim mahkemelerinde görülmesinin,1402 sayılı Yasa'nın 13. maddesi gereği olmasına göre,davada mahkemelerinin görevsiz olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi, 13.2.1980 gününde, 1980/50-19 sayılı ile; sanıklardan Mehmet Şerif Yıldız'ın Hasan Yasin'i öldürmek, 6136 sayılı Yasa'ya aykırı davranmak suçlarından dolayı mahkûmiyetine, Mehmet Korkmaz'ı müstakil faili gayri muayyen şekilde öldürdüğü hususunda yeterli delil bulunmadığından beraatine, sanıklardan Namık Durhan'ın kasten adam öldürmeye tam teşebbüs ve 6136 sayılı Yasa'ya aykırı davranmak suçlarından mahkûmiyetine, Hasan Yasin ve Mehmet Korkmaz adındaki kişileri müstakil faili gayri muayyen şekilde öldürdüğü hususunda yeterli delil bulunmadığından beraatine, sanıklardan Ali İhsan Pektaş'ın 6136 sayılı Yasa'ya aykırı davranmak suçundan mahkûmiyetine, öteki suçlardan beraatine, öteki sanıklar Münir Özkarademir ve Mehmet Uğurlu'nun üzerlerine atılı suçları işledikleri yolunda yeterli delil bulunmadığından beraatlerine karar vermiştir.

Hükmün sanıklar vekillerince temyiz edilmesi üzerine Askeri Yargıtay 1. Dairesince; sanık Namık Hakan Durhan hakkındaki adam öldürmeye tam teşebbüs ve 6136 sayılı Yasa'ya aykırı davranmak suçları ile, sanık Mehmet Şerif Yıldız'ın 6136 sayılı Yasa'ya aykırılık suçlarına ilişkin kısmı onanmış, hükmün Ali İhsan Pektaş ile ilgili kısmı taraflarca temyiz edilmediğinden kesinleşmiştir. Hükmün sanık Mehmet Şerif Yıldız'ın Hasan Yasin'i öldürmesi ile ilgili kısmı ise bozulmuştur.

Bozma üzerine Mehmet Şerif Yıldız hakkında yapılan yargılama sonunda Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nce 23.10.1980 gününde, 1980/472-189 sayılı ile; atılı suçun, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği, davaya bakmanın mahkemelerinin görevi dışında kaldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında, sanık Mehmet Şerif Yıldız hakkında verilen ve kesinleşmiş bulunan görevsizlik kararları nedeniyle olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Kenan Terzioğlu Başkanlığında, Fethi Özduval, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Y. İsmet Ayer, Haluk Yardımcı ve Cezmi Elgin'in katılmalarıyla yaptığı, 19.4.1982 günlü toplantıda; geçici raportör İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler, Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Askeri Yargı'nın görevli olduğu yolundaki düşünce yazısı okunduktan, toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Güven Sökmen'in Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp, düşünüldü :

Sanığa atılı suç, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiştir.

Sanık; dosyada mevcut ve duruşmada verdiği ifadesinde, daha evvel lisede iken

Ülkü Ocaklarında Malatya Şube Başkanlığı yaptığıⁿ, 1976 yılı sonunda başkanlık görevinden ayrıldığını beyan etmekte ise de, Mahkememiz'in 15.3.1982 günlü ara kararıyla bu sanığın Malatya İli Ülkü Ocakları Şubesi'nde üye olarak veya yönetim kurulunda görev alıp almadığı hususu Malatya Valiliği'nden sorulmuş, alınan cevabi yazıda "Sanığın suç tarihinde anılan dernek yönetiminde görev almadığı, ancak aynı derneğin üyesi olduğu dernek dosyası tetkikinden anlaşıldığı" bildirildiğinden sanığın durumu 2310 sayılı Yasa'nın Ek-1. maddesi kapsamına girmektedir.

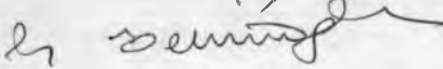
Öte yandan dosyada mevcut belge, bilgi ve bulgulara göre sanıkla yakınıcılar arasında suçun işlenmesini gerektiren özel ve kişisel bir neden bulunmamakta, sanığın Ülkü Ocaklarında üye olduğu nazara alınır sa sağ görüşü benimsediği ve olayın görüş ayrılığından kaynaklandığı ortaya çıkmaktadır.

1402 sayılı Yasa'ya 2310 sayılı Yasa ile eklenen Ek-1. maddeye göre, 1402 sayılı Yasa'nın 13. maddesindeki yer ve zaman kaydına bakılmaksızın anılan madde ile 15. madde hükümlerine göre sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevine giren suçları işleyen siyasi partilerle ilişkileri görülen dernek üyelerinin suç dosyaları hakkında soruşturma ve yargılama yaptığı parti genel merkezlerinin bulunduğu yer sıkıyönetim komutanlıkları nezdindeki askeri mahkemeler yetkili olduğundan ve sanığın durumu da bu madde kapsamına girdiğinden, davanın anılan madde uyarınca Askeri Yargı yerinde görülmesine ve Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anâaşmazlığın, niteliğine göre, ^A skeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 23.10.1980 günlü, 1980/472-189 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 19.4.1982 gününde^B kesin olarak oybirliği ile karar verildi.

Başkan

Kenan Terzioğlu

Üye

Fethi Özdural

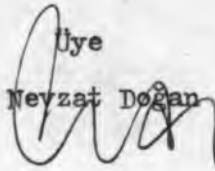
Üye

İsmail Oğuz

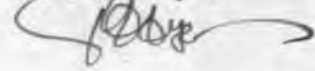

Üye

Neyzat Doğan

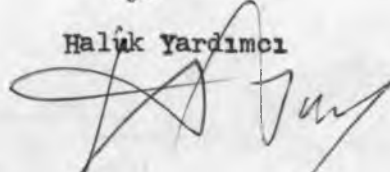

Üye

Y. İsmet ^A yer

Üye

Haluk Yardımcı

Üye

Cezmi ^E lgin
